

Windstil

Saskia Eelman

met illustraties van
Charlotte Peys

Lannoo

Dat zijn vader geboren is op een eiland wist Jonas wel, alleen niet op welk. Papa vertelde soms over vroeger, over de avonturen met zijn vrienden. Het ging dan over hutten bouwen in donkere bosjes, snoepjes jatten uit de kleine supermarkt in het dorp. Stoere dingen, grappige dingen. Hij had het nooit over de plek zelf, over de zee, de duinen, over hoe het is om er niet af te kunnen.

Hij had Jonas het eiland nooit laten zien.

Het waait hier altijd, denkt Jonas.

Hij staat op de dijk met zijn gezicht naar de Waddenzee. In de wind zitten hele kleine spettertjes water die je niet kunt zien maar wel voelen. Langzamerhand wordt zijn gezicht nat. Hij steekt zijn tong uit. Zout.

Ze zijn nu twee weken op het eiland. De zomervakantie is bijna voorbij en volgende week gaat Jonas voor het eerst naar zijn nieuwe school. Hij is samen met zijn zusje Daan en mama naar de Waddendijk gefietst.

Papa kon niet mee. Hij heeft met zijn oude vriend Ruud afgesproken en ze zijn bezig met het inruimen van zijn kantoor. Vorige week had hij kennisgemaakt met de mensen op zijn nieuwe werk en het is hoog tijd om alle informatie te gaan lezen en dingen voor te bereiden. Daar is een mooi kantoor voor nodig, had hij gezegd.

‘Jonas!’ Zijn moeder staat met haar handen in haar zij op het kleine strandje en kijkt omhoog. ‘Kom nou ook even naar beneden.’

Jonas kijkt naar het zand, de zee, de schelpen, het zeewier. Hij zucht. Zijn moeder gebaart nog een keer: kom!

Na even aarzelen schuifelt hij de dijk af over de platte zwarte stenen met gaten ertussen. Boven zijn hoofd hoort hij het geschreeuw van meeuwen. Zijn voet maakt een klein schuiver-tje en hij laat zich op zijn hurken zakken.

Boris zou me eens moeten zien, half op mijn billen schuivend naar beneden, denkt Jonas. Schijterd ben je! Hij zou niet meer bijkomen.

Plof! Met een sprong landt hij in het zand en loopt naar mama.

Daan staat gebukt langs de waterkant en zoekt naar schelpen. Nieuwe vondsten brengt ze naar mama, die ze in haar jaszak stopt. Ze zijn al bijna een halfuur aan het wad en zijn zusje blijft zich hoorbaar verbazen over wat ze vindt.

‘Kijk, wat een mooie. En deze ook!’ Daan rent met rode wangen naar mama en Jonas. Ze veegt met haar ene hand losgeraakte haren uit haar ogen. In haar andere hand liggen twee schelpjes, de ene is roze en de andere bleekgeel.

‘Prachtig, Daan,’ zegt mama, ‘maar dit zijn echt de laatste. Er kan niets meer bij.’

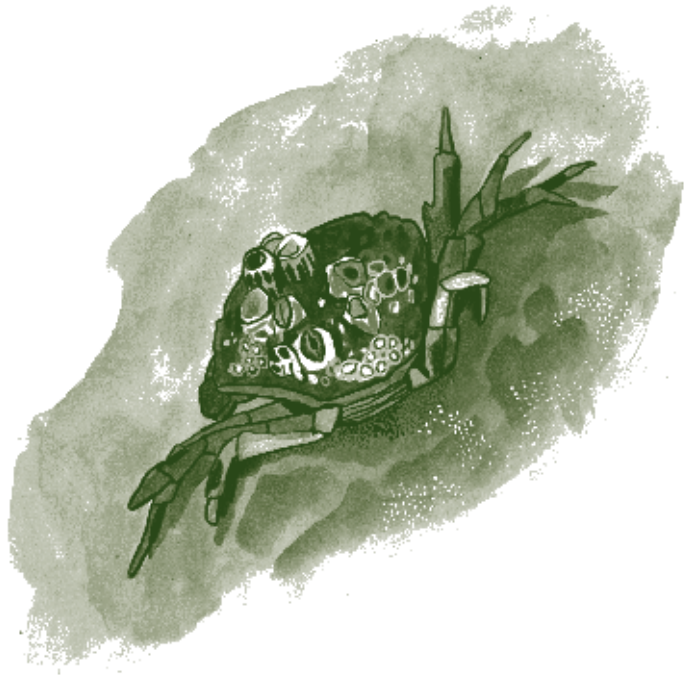
‘Oké,’ zegt Daan en ze loopt weer naar de waterlijn.

Het is eb en het water is aan het zakken. Stukje bij beetje komt tevoorschijn wat een aantal uur verborgen is geweest. Op

het natte zand liggen vlokjes schuim en donkergroen zeewier met nopjes waar je in zou willen knijpen, net als de luchtkussentjes van inpakplastic. Jonas' schoenen maken een knerpend geluid als hij over de schelpenstrook langs de vloedlijn loopt.

'Getver, wat is dít?' Daan zit gehurkt bij het lijkje van een krab.

Jonas komt naast zijn zusje staan en ziet dat de krab op haar rug ligt en twee pootjes mist. De scharen zijn ver naar buiten gestrekt, alsof ze klaarligt om iemand te omhelzen. Daan raakt met het puntje van haar wijsvinger de buik aan. 'Ieuw, dat voelt gek.' Ze rolt de krab op haar buik. Met op elkaar geperste lippen

tilt ze het beestje langzaam tussen duim en wijsvinger op. De scharen en overgebleven pootjes wiebelen een beetje.

Jonas kijkt naar de rug, er zitten grijswitte pukkeltjes op.

‘Is het een mannetje of een vrouwtje?’ vraagt Daan.

‘Draai eens om?’

‘Ik zie geen piemel of zoiets’, zegt ze.

‘Ik denk dat krabben geen piemel hebben’, zegt mam, die over de schouder van Jonas meekijkt. ‘Maar eigenlijk heb ik geen idee. We moeten thuis maar eens uitzoeken hoe dat zit.’

‘Mag ik ’m meenemen?’

‘Alsjeblieft niet zeg, dat dooie stinkbeest! Leg maar terug in het zand’, zegt mama en strekt haar rug. ‘Kom, tijd om naar huis te gaan.’

Daan veegt haar handen af aan haar jas en ze lopen samen naar de grote stenen trap een stukje verderop.

Jonas neemt dezelfde route terug over de zwarte stenen en is als eerste boven. Hij draait zich om naar de zee en ziet vier grote witte vogels. Ze vliegen vlak boven het water, hun wijde vleugels klapwieken kalm op en neer. Ze hebben lange zwarte snavels die niet puntig zijn aan het uiteinde, maar breed en rond, net of ze klem hebben gezeten onder een grote stapel bakstenen.

Jonas volgt de vogels met zijn ogen tot ze stipjes zijn. Dan zoekt hij naar zijn moeder en Daan. Hij hoort flarden van een gesprek, het gelach van zijn zusje en ziet ze een stukje verder op de dijk. Ze lopen in de richting van de fietsen.

Drie maanden geleden hadden Jonas' ouders verteld dat ze gingen verhuizen naar papa's geboorteplek. Ze zaten met zijn vieren aan de keukentafel en papa had op de kaart van Nederland aangewezen waar het eiland lag, helemaal in het noorden.

'Het wordt even wennen natuurlijk', zei papa. 'Voor ons allemaal. Maar jullie gaan het echt leuk vinden hoor, het is een geweldige plek.' Hij bleef even staren naar het eivormige eiland in de blauwe zee. Jonas volgde zijn blik. Als het daar zo ontzettend geweldig is, waarom zijn we er dan nog nooit geweest? vroeg hij zich af.

Daantje had eerst heel hard gehuild. Daarna had ze van alles gevraagd: hoe het huis eruitzag, of er wel andere kinderen in het dorp woonden, naar welke school ze zou gaan en of ze dan groep vier over moest doen.

Papa had haar op schoot getrokken. 'We gaan er snel een keertje heen. Dan kunnen we alvast het nieuwe huis zien en de school. Misschien kunnen we wel even naar binnen en met een juf of meester praten.' Daan leek gerustgesteld, ging op zoek naar de dierenboeken in de grote boekenkast en riep 'Ooh, wat lief' bij elke foto van een zeehondje die ze tegenkwam.

Zijn moeder zei niet veel, ze vroeg alleen of Jonas ook iets wilde weten over het eiland en de verhuizing, maar hij schudde zijn hoofd. Zijn hoofd was leeg en zijn buik voelde weeiig, alsof hij al op een bootje zat en richting de nieuwe plek dobberde.

Het zou echt gaan gebeuren, meer hoefde hij op dat moment niet te weten.

Net toen Jonas zijn bedlampje uit wilde doen om te gaan slapen, kwam papa zijn kamer nog even binnen.

‘Tijd om te gaan slapen, Jonas. Gaat dat lukken?’ vroeg hij zacht.

Jonas haalde zijn schouders op.

Papa liep naar het bed toe en ging op de rand zitten.

Jonas schoof een stukje dieper onder het dekbed. ‘Hoe was het ...daar?’ vroeg hij.

‘Als kind vond ik het een fantastische plek. Ik was vaak buiten, speelde met de kinderen uit de buurt. Je kon echt je gang gaan daar, geen druk verkeer, we hadden alle ruimte.’

‘Dus... dus je had veel vrienden?’

‘Ik had een paar hele goeie vrienden in het dorp. En later op de middelbare school kwamen daar weer jongens en meiden uit andere dorpen bij.’

Jonas keek zijn vader aan. Hij wilde iets zeggen, maar de woorden bleven achter zijn lippen steken, een tekstwolkje zonder tekst.

Papa sloot kort zijn ogen, kneep zachtjes in Jonas’ been onder het dekbed en stond op. ‘Het komt wel goed, Jonas. Jij gaat ook nieuwe vrienden maken, dat weet ik zeker.’ Hij deed het licht uit. ‘Slaap lekker.’

Jonas kon moeilijk in slaap komen. Hij vroeg zich af hoe hij ooit bevriend was geraakt met Boris, al jaren zijn beste vriend.

Hoe was dat begonnen? Wat moest je zeggen als je iemand tegenkwam die misschien wel een vriend kon worden?

Een paar weken later had hij het aan Boris gevraagd. Ze liepen in het voorjaarszonnetje naar een winkel waar behalve kantoorartikelen ook stripboeken werden verkocht. Ze hadden het over de nieuwe school en de nieuwe kinderen. Jonas vroeg zich hardop af hoe het zou zijn en of hij weer vrienden zou krijgen straks.

Hij en Boris zaten bij elkaar in de klas vanaf groep één. De eerste maanden was er geen contact tussen hen, behalve als ze per ongeluk naast elkaar in de kring zaten of tegelijkertijd hun verfkwast uitspoelden in de gootsteen. Jonas speelde veel met zijn buurmeisje, dat ook in dezelfde groep zat, Boris had meerdere vriendjes en vriendinnetjes.

Toen was Jonas vijf jaar geworden. Nadat de kinderen heel hard 'Lang zal hij leven' en andere bekende verjaardagsliedjes hadden gezongen, vroeg de juf wie straks met hem mee mocht de klassen rond. Jonas keek naar de vragende gezichten en opgestoken vingers. Zijn buurmeisje was al een paar dagen ziek, dus hij moest iemand anders kiezen.

Boris kon niet meer op zijn stoel blijven zitten en knielde

voor hem neer. Hij spreidde zijn armen en zei: ‘Mag ik mee, asjeblijft? Toe, kies voor mij!’

Jonas moest lachen, had zijn schouders opgehaald en geknikt.

Vanaf toen zochten ze elkaar steeds vaker op. Ze hielden allebei van tekenfilmpjes kijken, van bouwen met LEGO en van kletsen en grappen maken. Jonas zette zijn buurmeisje aan de kant en hij en Boris werden beste vrienden.

Jonas duwde de winkeldeur open en rook de droge lucht van papier en potloodslijpsel. ‘En wat zeg ik dan tegen iemand die ik zó aardig vind dat ik misschien wel vrienden wil worden?’

‘Weet ik niet’, zei Boris en bleef staan voor het rek met de nieuwste stripboeken. ‘Ik zou in ieder geval niet meteen vragen: “Wil je mijn vriend zijn?”’ Hij greep de hand van Jonas, schudde deze op en neer en zei met luide stem: ‘Hallo, ik ben Jonas. Wil je mijn vriend zijn?’

Ze waren in de lach geschoten terwijl ze elkaars hand bleven vasthouden.

‘Je komt t-toch wel logeren?’ vroeg Jonas.

‘Tuurlijk.’

Jonas' vader had eerder verhuisplannen gehad. Een paar jaar geleden had hij bedacht dat ze een camping in Italië zouden beginnen. Toen hij erover vertelde was het alsof er een lampje brandde achter zijn ogen. 'Vakantieogen' noemde mama dat. Avondenlang was papa bezig met bedenken en uitzoeken, een notitieblok en opengeslagen boeken op de keukentafel met daarnaast een grote kaart van Italië. Jonas zat vaak bij hem en hoopte dat het niet door zou gaan. Hij kende geen woord Italiaans en had een hekel aan hitte. Trouwens, papa wist misschien iets van hutten bouwen, maar helemaal niks van kamperen. Hij werkte altijd binnen, achter een bureau op een kantoor.

Na een paar weken was de kaart van Italië van de keukentafel verdwenen en zat zijn vader 's avonds op de bank televisie te kijken. Er werd niet over gepraat, maar Jonas begreep dat hij geen afscheid van zijn vrienden hoefde te nemen.

En toen was papa begonnen over het eiland. Jonas had gehoopt dat deze plannen ook niet door zouden gaan. Zijn moeder hoopte hetzelfde, vermoedde hij. Ze zei heel vaak dat ze zo fijn woonde in de stad.

Jonas' vader had een aanbod gekregen om te komen werken op een verzekeringskantoor, vertelde hij terwijl ze net klaar waren met het avondeten. 'Een zekeringkantoor?' had Daan geroepen. 'Wat is dat nou! Klinkt héél saai.' Papa legde uit dat een oude vriend van het eiland, Ruud heette hij, een kantoor was begonnen en hem erbij had gevraagd.

‘Het loopt zo goed, dat ze handen tekortkomen’, zei papa. ‘Ruud zegt dat ik precies in het plaatje pas. De juiste opleiding, plús: ik ken de mensen daar.’

‘Hoezo kennen?’ zei mama. ‘Je bent er jaren niet geweest. Wanneer heb je Ruud eigenlijk voor het laatst gezien?’ Ze stond tegen het aanrecht geleund met haar armen over elkaar. ‘Je gaat er ook maar van uit dat wij zomaar met je meewillen. Dat we zomaar ons leven hier achter kunnen laten.’

Ze stelde papa vraag na vraag.

‘En naar het theater gaan?’ had ze met strenge stem gevraagd. ‘Kan dat daar?’

‘Maar dat doe je hier in de stad toch ook nooit?’

‘Maakt niet uit. Ik wil weten of het zou kunnen als ik dat zou willen.’

‘Er is een toneelvereniging’, zei papa terwijl hij op z’n onderlip beet.

‘Allemachtig...’ zuchtte mama. ‘Je weet dat ik dat niet bedoel.’

‘Oké, als je echt naar iets toe wil, zul je aan de vaste wal moeten overnachten in een hotel ofzo. Dat is niet anders.’

‘Hm. Geen pluspunt dus.’

‘Of juist wel’, zei papa lachend.

Mama bleef even stil. ‘Dat we daar gaan wonen’, begon ze aarzelend, ‘is toch vooral voor jou.’

Toen was papa stil. Hij wreef met beide handen over zijn gezicht.

‘Sinds tante Aaltje er niet meer is...’ ging mama verder.

Papa stond abrupt op en begon de borden op elkaar te stapelen. ‘Hebben we het een andere keer over’, zei hij.

Toch was mama langzamerhand bijgedraaid. Een paar avonden later zat ze naast papa op de bank en sprak op fluisterende toon met hem. Daan lag al in bed, Jonas mocht nog even opblijven voor zijn favoriete tv-programma.

‘Ik weet niet zo goed wat ik daar moet doen’, zei ze. ‘Ik zie het gewoon niet voor me.’

‘Je hebt alle ruimte en mogelijkheden om het daar uit te gaan zoeken, liefde.’

‘Maar ik begin dus met niks. Jij een prachtige baan, ik zit thuis.’

‘Het is maar hoe je het ziet. Je kan ook zeggen: ik begin met alles. Je kunt van alles gaan doen en je hebt nu de tijd om uit te zoeken wat het gaat worden.’

Mama bleef even stil. ‘Mooiprater ben je... Op dit eiland kan ik natuurlijk niet álles doen, Siem.’

‘Dat kan ik niet ontkennen, maar wel veel.’

‘Ik zou misschien weer les kunnen geven daar... en af en toe op en neer gaan naar de stad. Of weer gaan studeren, een thuisstudie...?’

‘Bijvoorbeeld. En Jonas en Daan hebben daar alle ruimte, geen zorgen meer over het drukke verkeer.’

‘Een nieuwe start, een nieuw begin...’ Mama schoof tegen papa aan en gaf hem een kus. ‘Al zie ik ertegenop, het kan voor ons allemaal goed zijn.’

Voor allemaal ja, dacht Jonas. Behalve voor mij.

